

Эрзиннің колхозтары чыл отчёттарын чугаалажып турар

Эрзин районун колхозтарында отчет-сонгудалык хуралдар эртини турар. Колхозчулар өз отчет-сонгудалык хуралдарга колхозтар баштаар чегеринин ажил-чорудугазынын дугайында отчеттарын диниал, эрткен ажил-агый чыгынын тунесин үндүрүп, колхозтарын органдас-ажыл-агый талазы-биле улам ийлай бундугазынын талазы-биле айтырларын шийтирер турар.

«КЫЗЫЛ СЫЛДЫС» КОЛХОЗТА
«Кызыл сылдыс» колхозун отчет-сонгудалык хурал январь 20-де болуп өттөн. Колхозтун ажил-ишчилери СЭБНин ХХ съездинин төгүлүт шийтирлерин амгыларга боттандырып дөш 1957 ажил-агый чыгында чамдык түндүгүн чечип алганым, колхозтун өзүнөнөкө ээ болгонун, колхозчулардын материал-культурага байдалы экшип турарын колхоз даргазы эш А. Борбак-оол бодуну отчет илеткелгине чугаалаар.

Артында ажил-агый чыгынын кол адры — маалым баш санын өстүрүшүнүн планын иштин-биле-даа, чүгүнөр азын-маалым-даа база төртү маалым составынын-даа талазы-биле ажил күтүстүгүнө. Мал ажилынын продукттарын бүдүрүшүнүн деңгээли мурнуу чыгардан элөө болгон. Колхоз эрткен чымын чартык нарын дүктүг хайвак хой бүртүгүнүн ортума-биле 2,5 кг, чүрт хойлардан 1,8 кг дүктү кыргып, саар ишек бүртүгүнүн ортума-биле 359 кг сүтү саап алган.

Маалым чаш төгүн менди камтап, хой бүртүгүнүн ортума-биле 1,8—2,5 кг кеңир дүк кыргып ап турар хойчулар армыс-Хөө, Чамбыл, Хуураалы, Төмүр, чамыгыч Дабга, саар ишек бүртүгүнүн ортума-биле 864—1233 кг сүт саап ап турар саавчылар Д. Сагаач, Ч. Дозлат, В. Норбуздай болган эске-даа мурнаачылар хей.

1957 чылда туугу ажилынын талазы-биле элөөн боттук ажилдар кылдырган. Чурталганч 24 бакчыларын, 50-57 бүр бакчынын, элөвти стацциянын болган культура-амгылардын база бүдүрүгөсүн эске-даа туугуларын туугу ажилга кыргып. Ол ишкан иштинин улуг, биче маалымга 14 чак казгаларын эмей туттаар.

Колхозтун акша орулганы 1956 чылда 1 миллион 143 муң рубль турган болса 1957 чылда 1 миллион 223 муң рубль чеген. Колхозчулар ажилдан алган күндү бүртүгүнө 5 рубль 50 копейка хуушаннар. Колхоз баштаар чегер колхозчуларга акша авансынын ай санында берип келген, оң ишти түнү 545 муң рубль болган.

Иштинин ажилынын колхозчуларын кыргып өтүп турар. Бир эвес колхозчу бүртүг 1956 чылда ортума-биле 207 күн-хүннөрүн ажилдан болса эрткен чымын 247 күн-хүннөрүн ажилдан.

Колхозтун ажил-чорудугазында чамдык өш түндөгү-биле чегерештер колхоз бүдүрүгөсүнүн ажил-бүртүгү алырларды уугу чегерештер бар деп илеткелчи-даа, санап берген колхозчулар-даа чугаалаар.

Камыттын мурнууда чег ажилында колхоз эрткен чымын бары-ла оруга

чөк болган. Харыя колхоз когаралдык болган. Ол чорук кол нуруузда агаар бойдустан таарымча чөк чоругуна хажмаарыры билдингир. Ишдык болза-даа Булуң-Бажым, Мөнгүн-Тей шыкшам участкага ногаа болган мал чема культураларын тарып болуп таарымчалык байдалын колхоз баштаар чегер, хову бригадасы, Тес-Хем МТС ажилгап шыдааран. Эрткен чылдын ишдык дуржугазынын көрүп эрткен хыреинде колхоз баштаар чегер чакып тарылгага белеткеди кошка чорудуп турар. Картофель үргезин чеген, кукуруза үргезин шүүт чөк, кышкы агротехниканы кемчелер чорутунай турар, тарылга мөңгүнө чеминчиликке — өкө, хуа төгөр-ажылче эгелен кирбөөн.

Мал ажилында энтешир аргажок чегерештер бар. Отчеттүг үеин дуржугада иштинин маалымдан 372 баш уугу мал, 446 баш чаш мал харымсалга чөк чорутуп түндөгүнө чөгүт чыдаган чөккө өлүп хорраан. Амгы үеде иштинин малы 15 муң баш чегип турар. Ам 700 ажыл мал мал турум азырада кирген. Колхоз баштаар чегер партия организацилалык мал кыштагалыгынын организацилалык чорудур дөш улуг ишчөөгөй салып турар. Ишдык болза-даа маалым азырал, ажаалдамын чамдык малчыларнын талазында харымсалга чөк чорутуп болуптур турар фактылар бар. Чижээ, хойчулар Бүндүжол, Аяк олар 17 баш шээр малды тар казгаларга баскылаштырып өтүргөн. Ол шыкшам малдын үечт, отчетунда будугач чоруктар хей болган.

Тес-Хем МТС колхоз-биле чарган керезин күтүстөөн. МТС 500 гектар чегерип ситенин колхозга кезип бээр турган чүгө 17 гектарын ситенин кестерген, 400 баш хойну электри агрегат-биле кыргып бээр күтүстөөн чүгө 17 баш хойну кыргып-биле кыштагалаттынган. Ол шыкшам чыгы, күсүк чег аңдарынын планын күтүстөөн.

Колхоз малдын продуктуну бедидер талазы-биле боттук кемчел албай турар. Чижээ, эрткен чымын тускай үечтүгүт иштерден сүт саар планын күтүстөөн болза-даа бүгү төртүгү иштерден баш санына ооаштыр сүт саарынын планын күтүстөөн.

Туугунун планын сан талазы-биле күтүстөөн болза-даа туугуларын иштин шымыры дыкка вулу. Чурталга бакчыларынын болган эске-даа туугуларын сонгаларын, экирткен аажок таарымча чөк кылгылаан. Оң-биле кады дык хой туугулар ам-даа кырма болган кадоваалар чөк хөвөр.

Колхозчуларын иштин хуралы колхозтун ажил-чорудугазында чегерештер уугулаар, иштинин ажил-агыйын бүгү кемчел-биле көдүрер дугайында тодаргай шийтирер үндүргөн.

Д. ЧАМЗЫРАЙ, А. ДАМДЫН.

«ЧАА ОРУК» КОЛХОЗТА

«Чаа орук» колхозтун колхозчуларын боттарынын отчет-сонгудалык хуралында колхоз баштаар чегеринин ажил-чорудугазынын дугайында колхоз даргазы эш Дамчыннын отчет илеткелгине диниал чугаалаар.

Колхоз баштаар чегер колхозтун экономикалык көдүрер, колхозту организацилалык-агый талазы-биле улам ийлай быжылгаар талазы-биле отчеттүг үеин иш-тиде элөөн кемчелерин чорутканын колхоз даргазы эш Дамчай чугаалаар.

Колхоз 1957 чылда мал ажилынын көдүреринин күрүнө планын маалым чүгүрөсүнүн ажилы-биле ажил күтүстөөн, иштинин маалым продуктуну элөөн бедиткен. Илан ёзугаар туугу мал казгаларын туугу доошуп, ажилгага бүртүгү кирген. Мал чегерин белеткөөрүнүн планын күтүстөөн, оларын мал ажилынын фермаларына хуушан, аяк ёзугаар күтүстөөн берген.

Колхозтун акша орулганы 1957 чылда 25 хуу эскер. Мал ажилында 1 миллион 421 муң рубльди, хову ажилында 10 муң рубльди кыргып алган.

Иштинин ажил-агыйын улам ийлай чөкүрүшүгүнүн дөш ак-сеткилдиги, кышмаалы ажилдан турар мурнаачы колхозчулар хей. Оларын санын хойчулар С. Сотпа, Д. Шыгыр, Ш. Сидю, ишчичи Ч. Ензас, Төвчи Н. Бадаз, саавчы Х. Лирин болган эске-даа колхозчулар кирер. Маалым хойчу Б. Сотпа бодуну колхозунда төрөөн хой бүртүгүнүн чаш төгүн эрткен чымын бүртүгүн камтап ал, бөдүн дүктүг хой бүртүгүнүн ортума-биле 2 килограмм 850 грамм дүктү кыргып алган.

Колхоз баштаар чегеринин ажил-чорудугазында чегерештерин отчет-сонгудалык хурал илеткелгине. Колхоз баштаар чегер күш-ажыл кымын шыдаар колхозчу бүртүгү колхоз бүдүрүгөсүнүн бүгү алырларын хара туугу шыдааран, оң түндөгүнө 26 колхозчулар доктааттынган күш-хүннөрүнүн кинимуну чегер ажилдан болган 2 колхозчу колхоз бүдүрүгөсүнө шүүт кыргышкан.

1957 чылда чакым тарылга ажилын көчүгү багы чорутканы-биле колхоз көдө ажил-агый культураларын тектар бүртүгүнүн күлү 2 центнер картофельди бир гектарында 5 центнер дүктүгү алган. Сүлгөт чөк кургак чегер тарап, колхоз чымын-на көчүгүт эвөөн дүктүг ап, колхозчулар тара чөк артын каап турарынын дугайында колхозтун уугулаачуларын колхозчулар шыгынын шүүтүчүлөр, тара дүктүн бедидерине кол көчөөгөй салырын колхоз баштаар чегерден негөөн.

Мал ажилына көчөөгөй кошпадып, иштинин маалым азырал, ажаалдамын баскылаш, мал ажилында э-харымсалга чөк, бөк ишчилерин киргенден иштинин дыкка хей малы өлүп хорраанын, мал ажилында ак-сеткилдиги ажилдаас, оутуптай, шүүшөө колхозчуларын мал ажилында кирбөөн, маалым азырал, ажаалдамын экижидерин колхозчулар баштаар чегерден негөөн.

Колхозтун ажил-агый талазы-биле жондангай чоруну уугулаачуларын бүгү кемчелерин уугулаачуларын, колхозтун организацилалык-агыйын улам быжылгап, колхозту мурнаачы колхозтарын кемчелгине чегер дүндүргөсүнө бүгү аргаларын болган кураачуларын ажилгаарын колхозтун отчет-сонгудалык хуралын шийтирөөн.

О. ПАПЫН.

Номчукчуларнын бижип турары

БАРЫН-ХЕМЧИК. «Комсомол 30 чылды» колхозтун малчыны комсомолду Дапшын хонун кышкы бадылга эки, 20 тонна ситенин кыштаанда сөөрттүп алган. Чаш хураганнар кинерер казгаларын белен чыгылап алган.

Баштайгы төрттүгүн 38 куратанарын эки доруктуртун турар.

М. ДЫЛАЙ.

ӨВҮР. «Совет Тыванын 5 чылы» болган «Торгалык» колхозтарын малчыларыннын гч олары Ан-Чыраа. Малчыларын бараан биле хандырар сорулга-биле районо ишда магалын ажилгаан. Магалында аш-чөк болган үзөтүрүчү бараанары хей.

Д. ДАМБА.

КЫЗЫЛ ХООРАП. №1 уругулар ажилында аял-недер хуралы болган. Иштинин ажилынын дугайында Павленко илеткел кылган. Иштинин ажилын элөөн өкшөөн болза-даа чегерештер барын ада-недер айтканнар. Иштинин ажилдамын Женилеванын бичин чыгарын культурага өстүрер дөш ак-сеткилдиги ажилдан турарын ада-недер кемчелерин маалымнар.

Ю. БЛИНОВ.

БИН-ХЕМ. Ленин аттыг көдө ажил-агый артынын Машиновка сүт-бараан ферманын чөкчөк чаш радложуктан. Ишда чуртталгыларын бакчыларынга радио киргизген.

С. ХОЛДУГБАЙ.

Колхозта ясли ажиттыган

Өвүр районда «Совет Тыванын беш чылы» колхозга уругулар ажилын чөк турган. Оң уаамында артыл бүдүрүгөсүнүн ажилында илачтыг уругулар хөдөөшөөн бүртүгү партия шыдаас болуп турган.

Колхоз баштаар чегер асил тургулаарын чугулаал көрөсө, оңу бө чымын иш-вары 10-дан өгөлөп организацилаан. Баштайгы хүннөрде асилде 15 уругуларын күлөө алган. Хандырылга багай эвес, ажаалда болган кижизидилгө өш тургустунган.

Д. БАЙЫР-ООЛ.

Көдө библиотекега чаа тудуг

Танды районун Мезгей көдө Совети йнда ажилчы чонун библиотекега турар бижип кымын азырынга өгөлөкчи савазын бүртүгүт дөштөөн. Ол сорулга ам амгылар-биле холбожун, чаа тудугу ажилы өгөлөш.

Тууга хөдөөшөөн иш материалдар турар белеткелгине болган бакчынын ханамын салып өгөлөй берген. Оң уугулу 12 метр, дооразы 8 метр. Курну чонун салырын беш бызаачылар чорудуптурар.

Көдө библиотекеганы чаа туугун ССРЭнин Дээди Советинге сонгудалар дүңгүгө уткунтур дооразын бызаачылар күлөөшөөн. Ол ажилды коммунист эш Бүмүш уугурун турар.

Н. ХЫЙРТАН.

Ыяш белеткели

Өвүр райондун «Совет Тыванын 5 чылы» колхозунун туугу бригадасы бө чымын 2500 кубометр туугу ыяшын белеткээр планын. Бригаданын иштин эвөөгө туугун ажил-ишчилери кам-ла хонук иштинде 900 ажыл кубометр ыяшты келип белеткээш, оң 400 кубометр хыреин машина оруунче үндүр сөөрткөн.

Д. БАЙЫР-ООЛ.

Ажилчы чонундун культурага байдалын улам өкшөөдөсүнө Самгалдай стурда чуртталгында культура-амгыларын болган эске-даа туугуларын хуушуп турар. Чөкчөк чаш өш дераттинген болган орун дөшөк-биле бүртүгү хандыртылган гостинданын туугу доошуган. Ол-ла гостинида парикмахер-саваны база тургустан.

Чурукта: чаа гостинида бакчынын чаа көдөрү.
Фото С. Феофановуу.

Редакцияга ЧАГАЛААР

Колхозчулар чугайны хөдөөшөөп турар

Уугу-Хем райондун «СЭБН ХХ съездин» көдө ажил-агый артынын кемчелерин барык шүүтү чаа бакчыларда чурттал турарлар. Олар культурага чуртталарын күзөп, бакчыларын иштин аргы-силди болдурушкан, бирч өгөлөгдө чугай-лаш алырын күзөп турарлар.

Иччалза-даа колхоз баштаар чегер чугай бүдүрерин сонугураары-биле колхозта чугай чөк болган колхозчулар оңу кайын-даа тш алырынчын аргалы чөк болуп турар. Иччалган колхозчуларын бүгү бакчыларыннын 70 хире хуузу чугайлаттынмаан. Оон ийлай колхозта шы-лазы чөк бакчылар база хей.

Колхозчулар чугайны болган бакчы шалаалар диниг материалын негөөргө, баштаар чегерин даргазы эш Сымборден — силерге бээр хамаан чөк, контора чугайлар бешин чугай чөк тур, силернин бакчыларын шалаалар хамаан чөк, колхозтун ортунда туугуларын кайчыларды деп тур бас — деп, серде чөк хийланып каар.

Иштинде бакчылар шалаал албазынын, чугай бүдүрүп шыдаарынын кайды-даа барымдааны колхозта чөк.

Х. ХУРЕН-ООЛ.

Бот-онаалда үндүрүүн чөп ажылгаар

Чөкчөк чаа Бай-Тайга районун Бай-Тал көдө Советинин даргазы эш Чымыл хамаатыларын иштин дуралыгын 1957 чылда чондан хавыртылган бот-онаалда үндүрүүн ажилынын ажилгаарын дугайында илеткел кылган.

Оон илерөөн болза, көдө Советтин күтүсөөмү бот-онаалда үндүрүүн чөгчө хавырбаан, а хавыртылган ажилын көдөрүгүн кемчелерге ажилгаарын болган. Чаа, 1958 чылда колхозчуларын болган аял-агыйларыннын өрөгө бүртүгүн дөш 20, хуу ажил-агыйларыннын өрөгө бүртүгүнүн 40, иштинде улуг, маалым илеткелеринин өг-бүлө бүртүгүн 150 рубль бот-онаалда үндүрүүн оларын хуура шийтирөөн.

Ол үндүрүүдөн бө чымын көдө Советтин өргөсүнө 9000 ажыл рубль кирер. Ол ажилын ижи эмнегезинин, бакчылар чуртталар бакчыларын септелелерин болган немеле туугуларын чорудураш, кудуктар кастарынын, оруктар болган көвүртүгү септелерине ажилгаарын хавыртыларын иштин хуралын шийтирөөн.

О. ОНДАР.

Кино көргүзөрин чурумчудар

Баз-Хем районун «Октябрь 14 чыл ою» колхозун Мергенде төп сүт-бараан фермасында хей колхозчулар ажилдан турар. Ишда кымын булду база бар. Иччалза-даа ө фермага кино көргүзүп айла чамгыс катап болгулаар. Оң хараамында колхозчулар көдө кино көөрү-биле Сарыг-Сенче кылаштарын журга тавар-жип турарлар. Иччалга ол арам ораак чөк ирак болгай.

Фермада колхозчуларга лекция, беседалык база өвөөн чорудуп турар. Культуранын аял-агыйларыннын дугайында сатып салыр өбү келген.

Д. САЙЫН-ООЛ.

ПАРЛАТТЫНМААН ЧАГААЛААРЫН ИЗИ-БИЛЕ

Кымылда область эмнегезинин аары уугушту өшпөк салырыннын аял-агыйларыннын Г. Галкинаанын аары уугушка эелдөө эвөө болган ооарынын чонуну дугайында редакцияга чагаа келген. Ол дугайын редакция эмнегө чегерин админстрацияныга медресөөн.

Область эмнегезинин уугу өмчизини өмчөлөөн эш Лобиковтун редакцияга илеткелгени болса, айткан фактылар кыналдадан шык болган. Галинанын аял-агый ажилында дүжүрөш, бакчы аштакчыныче шийтигез.

Страхование органдарыннын сорулгазы болза эрткен чымын болган чактырларын болдурушкан болуп. Чер-чеге Курстрахтын органдары бө харымсалгалы ажилга хынамчалык болуп, камтаалга кирер туугу бүртүгүн илереп, страхование төлөвирлерин төлөп шыдаас хире хамаатыларын ажил-агыйларынга, өрт камтаалынын талазы-биле өш көргүзгөрүн колхозтарга чингегдө көргүзөр документинын район Советтеринин күтүсөөмү-ринга кирер, туугуларын эртөөн шык доктаадыр, страхование төлөвирлерин болган керечилдерин өй-шаанда күзөдөп бээр ужурут. Страхование төлөвирлерин өй-шаанда чымырине кол көчөөгөй салырын өргөжөк чугуза.

Иламыла төлөвирлиг страхование болган туугуларын үнөөн доктаадыр ажил бээр эвөө район комитетинин өргөлөкчилери болган Курстрахтын ажилдачылары партия, совет органдары-биле күв-бүртүгүн харымсалгалы туугу ажилдар болза чегеринин чоруттуган турар.

Райондук болза райондарга страхование ажилынын байдалына улуг көчөөгөй салыр болган чондан страхование төлөвирлерин чымыр, колхозтар болган хамаатыларын ажил-агыйларынга да өлгөн малдарын атыларын өй-шаанда база шык тургулар талазы-биле күзөдөдөрин чугуза чөккө күтүсүдирин көдө Советтерден негөөр ужурут.

В. ЮДИН.

Курстрах өргөлөсүнүн начальчы.

Хурал бедид деңгелге эрткен

Өвүр районда «Коммунизмче орук» көдө ажил-агый артынын колхозчуларыннын иштин хуралы чөкчөк чаа болган, ада эрткен чылдын ажилынын тунесин дугайында колхоз баштаар чегеринин отчеттун чугаалааран. Колхоз даргазы эш Шаамын илеткелгине болган хуралга болган саналдардан илерөөн болза, кол-

хозтун акша орулганы эрткен чымын 1,4 миллион рубльге чегер эсеп.

Колхозтун өз чегеринин чыгаар эвес, чамгыс ак-сеткилдиги күш-ажылдын түндөгүнө боттанган деп чүгөн хурал берүүсүн. Иччалга бир күш-хүн бүртүгүнө 4,4 рубль ооаштын турган, а ам 7 рубль

четкен. Чижээ, Дамдын-оолдун өг-бүлөсүн 11425 рубльди алган.

Ажил-агыйыннын көз адры маалым бакчы өтүп, оң продуктуну улам-ла бөдөп турар. Колхозтун иштин орулганынын 83 хуузу мал ажилында кырып турар. Ол шыкшам туугу суур база ажил-агыйын эске-даа алырларын калбарып турар.

Ыяаыла төлөвирлиг страхованиени болгаш туугуларнын өртөөн үнөлээрин организастыг чорудар

Бүртүнө страхованиенин чугула алырларыннын бирөөн болза, ыяаыла төлөвирлиг страхование болуп. Ол болза бойдустан чыгаар болуп болушунуарыннын ажил-бүртүгү уругуларыннын иштинин социалист өңүтүн болган ажилчы чоннарын хуузуна өңүтүн камтаалар күзөдөгөн.

Ыяаыла төлөвирлиг страхованиени хөдөйлү ёзугаар боттандырып турар. Колхозтарда туугулар, чегер-хөдөөшөө, деригер, транспорт хөдөөшөөдөр, продукция, чиг-өт болган материалдар, ол шыкшам үргелди малдар оларын чогуту өртөө-биле камтаалаттынган турар ужурут. Үргелди эвес мал, көдө ажил-агый культураларыннын тарылгаары тускай норма-биле, база хамаатыларын ажил-агыйларыннын туугуларын, малды—тускай нормалар ёзугаар камтаалаттыннар.

Бестин облакка 1957 чылда бүгү колхозтарын база хамаатыларын 27,3 муң ажил-агыйларыннын өңүтүн ыяаыла төлөвирлиг страхование-биле хараа туткан.

Иштинин ажил-агый чыл бүртүгө өтүп, хөгүгү турар. 1956 чылга улур 1957 чылда колхозтарда көдө ажил-агый культураларын камтаалаттынган тарылгаарыннын шөлү 17,6 муң га, шээр мал (хөй, өшкү болган хаваан) 72,0 муң баш булдуган. Күрүнө страхованиенин органдарын колхозтарын болган чонун хөдөөшөөн күрүнө страхованиенине хараа тутушмаан, колхозтар болган чонга улуг дуулаачынын көргүтүп турар. 1957 чылда областык колхозтарга чүгө ыяаыла төлөвирлиг страхование ёзу-

гаар 1800 муң рубльдин база колхозчуларга, ажилчыларга болган аял-агыйларыннын 400 муң рубльдин страхование өгилдигенин төлөп берген. Өлгөн мал дөш төлөп бээр страхование өгилдигенин улам улуг үнөлө болдулар дөш ССРЭ-нин Министрлер Чөгүсүнүн доктаалы-биле 1956 чылдын иштин чарчатында өгөлөш бестин облакка страхование хандырылганын бедиткен. Чижээ, колхозтарын бир баш өлгөн ийиштинде 600 рубльди, хамаатыларын ажил-агыйларынга—500 рубльди, хойларын болган өшкүдөрүн баш бүртүгүнө түс-түс 100—80 рубльди төлөп бөөрү көрдүгөн.

Күрүнө страхованиенин уугу-дуулазы чүгө когарал чүдүдөрүн өрөгө үнөөн катап тургуларын-биле кымылаараттынмай турар. Бойдустан чыгаар болуп доошунуарын болдурушканга болган оларын-биле кемчелге дуулаачылаан, страхование болза көдө ажил-агыйын көдүрерине, тараанын дүжүтүүн бедидерине, тарылгаарын күрүнө планынын күтүсүдирине болган мал ажилына хөдөөшөөн оң-биле калы дуулаан турар. Оң-биле чегерештер Күрүнө страхованиенин органдарын камтаалыгынын буртуу-биле болган когаралдарын төлөрдүндө ойталамышкан, хөй-иштинин болган хууну өңүтүн камгы өңдөлөр талазы-биле колхозчуларын кижизидил, күш-ажылдын сагыла-чүрүмүн быжылган турар.

Күрүнө страхованиенин органдарын ыяаыла төлөвирлиг страхование дугай-

ында хөдөйлү ёзугаар кирген төлөвирлеринин 15 хуузу өрт-бөлгө болган маалым өлүп хорраар чоруту-биле демисел чорудуру-биле чүрт бюджетине чыл бүртүгө ишчилдин турар. 1957 чылда 1.262,3 муң рубльдин, оң иштинде өрткө хууу сарайлар болган депозитар туугуларга база септоринге, өрт машиналарын сатып алырынга 697 муң рубльди шийтигез.

Польшаның улусту эрге-чагыргазының чер-чер органнарына соңгулдалар

ВАРШАВА. (СЭТА). Польша Улус Республикасы улусту эрге-чагыргазының чер-чер органнарына соңгулдалар январь 31-де өткөзгөн.

Сонгулда пункттары польша наймылдың бұдургаларына өткөргөн 6 шайла амьттыңын. Эртеги ээлтегил амылчынары улусту эрге-чагыргазының чер-чер органнарына соңгулдалар январь 31-де өткөзгөн.

Нефтилик черлерни шинчилээр талазы-биле Совет Эвилели Индияга дузалап турар

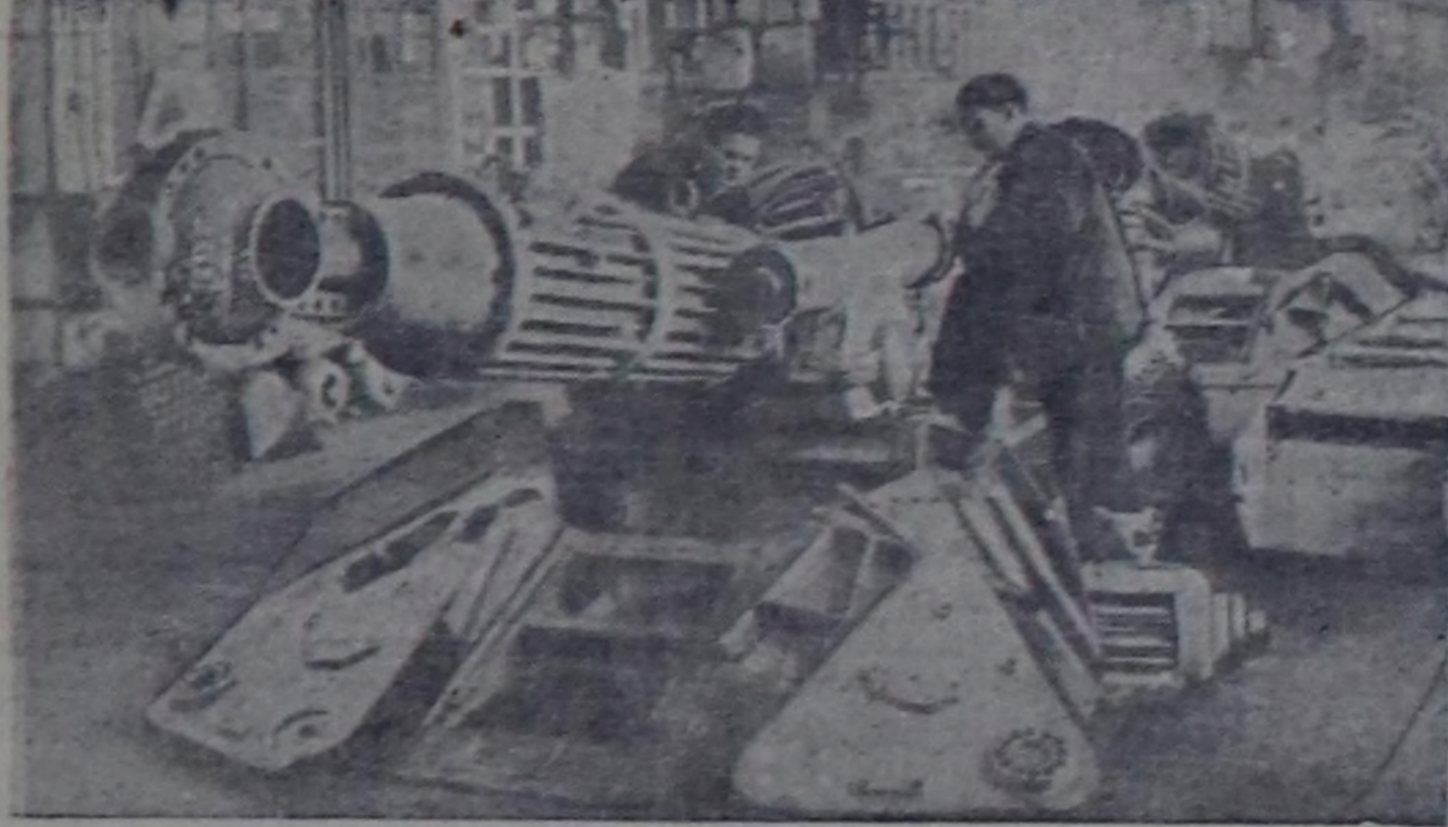
ДЕЛИ. (СЭТА). Чөөн Пенджабта Кошардурун районуна нефтилик черлерни шинчилеп турган, СССР-ин Геология болгаш чер штинин байланын Министрствонун ийи геология бөлүктөрү бодурун амыл Индия дооскан.

Совет геология бөлүктөрү боттарынын амыл дооскан, отчеттары ийи чазыктын нефти талазы-биле комиссияга кырып берген, ол комиссия совет нефтилик черлерни амыл-чорудугазы белги-биле үнелеп көргөн.

Британ Сомалинде национал-госталгалыг шимчээкини

КАИР. (СЭТА). Сомалиниң улусту эрге-чагыргазына национал-госталгалыг шимчээкиниң киржичили ам Кайро турар Ахмед Муса национал-госталга дөш шимчээкини Британ Сомалинде калбарып турар деп меделгенин МЕН агентлиги динчатык.

Чоокта чаа Британ Сомалинде массажыг чысаалдар болган, оларны киржичилери Сомалиниң улусту эрге-чагыргазына болгаш дамыгы шериглерни үнелерин негез деп ол чугаалаан.

Венгр Улус Республика. «Кызыл звезда» заводу Ф-5 деп чаа хомур дөш комбайныны бөштөй чаа хөвирин белеткен турар. Ф-5 деп хөвир лаш комбайны Брюсселде Бүгү-дөлей көрдүлөгөн салыр. Чурукта: «Кызыл звезда» заводунун цехине чаа комбайн. Венгр телеграф агентлигинин фотогу.

Америк чурукчунун чогаалдарының делгелгези

Роквалл Бент... Атомнуг чөпөктө хөвирлерин негез Стокгольм кийгириги адына салган аттарын арасында ол ат база бар. Р. Бент—кыжын тош дөөр чорукту керчелеп турар шак ол документин авторларының болгаш ады-адыларын бирөөн. Чурукта, чогаалчы болгаш кей-ини амылчы дөш шимчээки элден хөй мергендик, белги чаагы сөзүлөткө кижип деп ону шайла-на билер бис.

Балыкчыларның дөш борбак бажынары. Догандыр өт-сиген-даа, маш-даа, чок. Ийиң черге туртаарга берген-ле чугаалаан. Ичталда-даа шак ийиң элчилер чөйрелерге белги болгаш амылчыларга кээп, чараш чаагы, солук болгаш холдук кылар дөш кымыл амылдал турар. Шак ийиң аяк болгаш белги сөзүлөткө кижилерге чурукчу кымыл болгаш амылчыларга ол амылчы болу кайган хамык.

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕСИ: Кызыл, Шегинин кудумчузу, бажың № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: редакторун 3—62, редакторун орадакчызының, иштиги информация кылдының 3—88, харысалгалыг секретарының, кудумчузу болгаш амылчы кылдының база бугалтарының 4—98, партийжи амылчылар, пропаганда, үнелер болгаш транспорт, көдө амыл-агы кылдыларының 3—68, чаага кылдының 3—65.

Багдад керээзинин чөвүлелинин сессиязы

ЛОНДОН. (СЭТА). Багдад керээзинин чөвүлелинин сессиязының түндөк динчатыгының доңгучалык Рейтер агентлигинин корреспондентин Анкарадан динчатык. Азияның чуруттарына база Чооку болгаш Орталык Чөөн чөвү империализмниң тергилелин катар туртузганына чөпөк кылды ол шериг бөлүгүнүн ролун АКШ-тын күштелдирер бодалым динчатыгына калган. Азияның чуруттарына «коммунисттик кымыл» джир хоозун чылдатар динчатыгы кирген болгаш Багдад керээзи «күштүг болгаш сырый каттышкан организация» болу берген деп айтып турар.

Динчатыгы уткамы таймылбарлааны барымдалап алдыр, Багдад керээзин шериг-агрессия атланта бөлүгү болгаш СЕАТО бөлүгү чымыр шарыкыны орадакчызының кылдырган. Багдад керээзинин организациязының болгаш «девятисээр айынын өскө-даа организацияларының» арасына кады амылчалыгының өржөк чугулазының дугайын динчатыгы чугаалап турар. Чаа тургустунган «шериг планнашыкының штабы» Багдад керээзинин киржичилеринин санына кырып турар шериг күштеринин каттышкан штабтар «ерезилдерип чорудар дөш динчатыгыдан илереп турар.

„Багдад керээзинге Ливан каттышпас“

Ливанның премьер-министринин меделгели БЕЙРУТ. (СЭТА). «Аль-Бифак» союунун динчатыгының бугаар алдыр, Ливанның премьер-министри Сами Сольф Багдад керээзинге Ливаның киржичилерине хамзаарыштыр премьериниң бодалым кандыг болуп турар дугайында оод, корреспондентинин айтырыгына харылавышкан, мында деп меделгөн: «Багдад керээзинге болгаш оон комиссияларының чыгызыгыга-даа Ливан каттышпас».

болуп турар дугайында оод, корреспондентинин айтырыгына харылавышкан, мында деп меделгөн: «Багдад керээзинге болгаш оон комиссияларының чыгызыгыга-даа Ливан каттышпас».

Гватемалада реакцияның сүлчээзи

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Январь 19-та Гватемалада президент соңгулдалары болгашын мурунда-ла динчатык болгаш. Кандидаттарының чыгызыгы-даа болгаш кымылчыларның хөй нуруун албайын барымдалаан, чуруттун конституцияны бугаар өд-не хөй саныг болгаш бажыкчылары алган ийи кандидатарының бирөөн Национал хурал президент кылдыр соңгуур үнелерип турган. Парламент динчатыгыларын бугаар алдыр, өд-не хөй саныг болгаш кымылчыларын барын үнелерип күштерин төлөөлектин генерал И. Фуантес биле депшигелат партиязарын дөш турары М. Монтегеро алганар. Президент албан дугаалагы национал-демократтыг шимчөөкүн дөш американыраак чаага партиязарын төлөөлөп полковник К. Саласар бажыкчылар санын талазы-биле чүтө үшкү черин алган.

Чуруттун президентинге М. Монтегерону соңгуур чорукту бодурус деп сорууганы салган барын үнелерип кандидаттар И. Фуантес биле К. Саласар Национал хуралга бажыкчыны мурунда дугуржулга кылдып алганар. «Нью-Йорк таймс» солундун корреспондентинин динчатыгы-биле алдыр, Саласарың талазакчыларының Фуантесте дөшкөкүн өд-не кылды ол кижип «национал антикоммунисттик чазак» туртузганы болгаш оон составына Саласарың партиязарындан үш төлөөлекчилерин кырып асаан.

Америк дипломаттар индий улусту улуургак көрүп турар

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Индияга аш-чөм дугааламын көргүзөр талазы-биле хурал комитетин дарагы Пель Сейрс чоокта чаа Индияга ийи ай чораш келген, америк дипломаттар индий улусту болгаш Индияның албан кижилерин улуургак болгаш дорамчалдыгы көрүп турар деп меделгөн. «Индияга бистин профессионалдыг дипломаттарымыс Индияга болгаш оон улусту бак көрүп турар-дыр» деп, Сейрс чугаалаан.

Сейрстиң сестери-биле алдыр, америк дипломаттар оон бажын тееририн орадакчан. Бир америк дипломат аша мында деп чугаалаан: «Индияны албан кижилери-биле чугааламын турган, оларны 12 харыг уруулар дөш кылдыр көөр керек деп чүвени ушанар».

Францияның национал хуралында

ПАРИЖ. (СЭТА). Конституцияны өскөртүп дугайында Гайриын чазыктын белгелөөн хообу телевидели Францияның Национал хуралының регламент болгаш бүтү-ини соңгула эргелин талазы-биле комиссиязы 19 бажыкчыны дугураган, 25 бажыкчылар-биле үнелер алган. Ол хообу телевидели күчөткө эрге-чагыргазы амылчы кылдыр парламентинин эргелин кымылдарды чорукту көрүп турганы билдиргип болгаш.

Улуургак көрүп турар, америк дипломаттар оон бажын тееририн орадакчан. Бир америк дипломат аша мында деп чугаалаан: «Индияны албан кижилери-биле чугааламын турган, оларны 12 харыг уруулар дөш кылдыр көөр керек деп чүвени ушанар».

Суд залындан

Бөлүк оорларны шийткен Кылдымын ийиң үчүстөгү улусту сүдү чоокта чаа бөлүк оорларның керээз көргөн. Назм-хар чөптөөн Орозак Очтал-оол, Донгак Константин олар аша-даа доктаамал чуруттайын, ийиңдеге амылчы амыл кылбайн, доктаамал байдалыг, камааттыларын болгаш куруениң өчүт-көргөдүн оорлар арга-биле амылчы чоруп турганар.

Хөй-ининин темаларыга кылган чуруттар авторнун камааты хүлөөлөгөн күчөткөни керчелөөн. Бүгү улустун фашизмни көөр көңүч чоруп илереп ийиң турар «Фашизмни чөк кымыл» деп чурук Р. Кентте тамааркыр. Аныктарың болгаш студенттерин Москва фестивалының хунариле бүгү делегейин чурумалдыг уран-чүтүдүң делгелгезинге күчү-чүк чүрөктерге чөк болу берген «Солдат шлемдерге көгө бугаар боттарының узын кылдып алың» деп өскөрткөткө палат кылдып кичээлгеи хаара түд берген. Кырында аш хар дөш көгө-бугаар оор солдат шлемни чуруп каан. Эске бир кайтамчы чурук база шак мынд. Мында каргы болгаш күдөөр чорукту чөпөс — өдө анып алган чылдарың камгалаар дөш хүрөөн көдүрүп келген амылчыны көргүскөн. Автор чуруктун адына мындыг сөстөрүн билжип каан: «Бүгү чуруттарың пролетарийлер, каттыкчылар!».

Колхозтарга, совхозтарга болгаш өске-даа организацияларга садар мындыг барааннар сельхознабта кирген:

- Сортироввалар ВС-2
Тараа чүдүрүчүлери ЗП-40
Мал чөми үүрөктөөр ДБУ-1,2
машыналар
Төрүтү дагааларга херегалээр КБН-450 батареалар
РА-6 силос дооракчылары
ДА-3 саалда агрегаттары
Сиген көзөр машиналардыг болгаш сейлалардыг, андазынвалыг ДТ-54 тракторлар
ВЭ-2,5 электри күжү-биле сүт үндүрер тереселдер
Б-1,4 аыттын сиген көзөр машыналар
КГ-1,0 аыт дырбааштары
ЛМ-5 аыт жатталары
ПП-2,8 аыт андазынвалы
ПАД-1,0 автосуттарыкчылар
ЗСС-2,0 турум амылдар тараа кургалдыкчылары
ЭПМ-1,5 көкүл чорур тараа кургалдыкчылары
А-10 автодөңгөлөр
Абест-цементтен кылган сүт дамчыдар коолайлар
Мал фермаларыга херегалээр чөк сукналары.

Египет Республика. Порт-Саидте катар туртузганы амылчылар урулдулуп турар. Чыл амыл үениң мурунда египет улус Порт-Саидке англи-француз шериглерин империалисттик агрессианыга ойтур шакышыкыны берген. Агрессорлар коорайын улусту үргөдөшкөнге таарыштырган турган. Ам бажы бугуруларны ооруанда хөй квартиралардыг чурутталга бажынары тургустунулаан.

Конгресске садыг айтырыгыларының талазы-биле президент Эйзенхауэрниң чагаазы

ВАШИНГТОН. (СЭТА). «Тариф талазы-биле кайы-кайымын дугуй беркириге» үндөйлөп, өскө чуруттар-биле садыг дугурулгалары кылдыр ам-даа беш чылдарда чөптөөр турар хообуну хүлөөп алдыр дилеп, президент Эйзенхауэр конгресске тускай чагаа чоруткан. Улулар арасына бугуру салгылашыкыны калбартырың дугайын чөптөп амылчыны өдүңгө АКШ-тын чаа өскө чуруттары АКШ-биле дөштөткөнгө чөптө болгаш ол чуруттарың социалисттик чуруттар-биле салгылашыкыны чорударың шайтыгы дөш мындыг системаны мурунку хөвөр барымдалар бодалым президентинин чагаазы тодаргай көргөдөн.

Эйзенхауэрниң бажыкчы-биле алдыр, амыл үдө «чижириң принципте түдөйлөткөнгө капиталисттик бугуруче системаны» социалисттик чуруттар-биле чарык чөптөкчигиң шайламын алдыр ийиң бе деп, айтырып туруп турар. Барын чүтүң «тигелгезин» Эйзенхауэрниң баш ууру чугаалааның солук болуп турар. Харин «бот-боттары-биле боттарың салгылашыкыны боттарың-на тургузуп алганы моондатыр бир өскө капиталисттик чуруттар чавырылдыр болса, ол хөкөкө Барын чүтө чөптөкчигиң чөптөп аш шайлаас» деп Эйзенхауэр меделгөн. Бир өскө «рыноктары харын болгаш аш-мөңгүнүң чөптөкчигиң бажы хостуг делегейин чуруттары Совет Эвилели-биле салгылашыкыны өткөдүн албайлар» болса, садыг талазы социалисттик чуруттар-биле барына талазы чуруттар чарык аштырыптар деп караалды илереткен, оод сөзү-биле алдыр, ол чорук «коммунисттик боттан хамарылгалыг» азыры ол болуп ийиң.

Совет Эвилели-биле өскө чуруттарың боттарың салгылашыкыны калбартырыңга моонда кылдыр талазы-биле бажы аша берип турар-дыр. Экспорттун талазына СССР-ин агаралар импорттап алдыр талазы-биле оон бөдөн чорутулган.

Суд залындан

Бөлүк оорларны шийткен Кылдымын ийиң үчүстөгү улусту сүдү чоокта чаа бөлүк оорларның керээз көргөн. Назм-хар чөптөөн Орозак Очтал-оол, Донгак Константин олар аша-даа доктаамал чуруттайын, ийиңдеге амылчы амыл кылбайн, доктаамал байдалыг, камааттыларын болгаш куруениң өчүт-көргөдүн оорлар арга-биле амылчы чоруп турганар.

1957 чылдын ноябрьда олар Самгалдай суурунун магиянын бараан салыр черинин «Молния» деп маршалыг 3 шакты оорлаанар. Кызыл коорайын № 18 магияның 18 метр посту оорлал, даг эскелдигиңизың магияның «Звезда» деп маршалыг шакты, «Совет Тываның 5 чылы» стадионундан кидис кидитерин оорлаанар. Оон соонда коорайын № 22 магияның 15000 рублди оорлал тураттурганар.

Олар улус карманы хамзаар аргага база мергенжип алганар. Даматтар Ошаровны—244, Петрованың 156 рублдерин карманындан ушту алганар. Редактор К. С. ШОЙГУ.